

Datum: 12.07. 2023.

Broj: 02-06-1041

TI BiH: Svi građani će trpiti posljedice izmjena Krivičnog zakonika u Republici Srpskoj

Banjaluka, 12. jul 2023. godine – Transparency International u BiH upozorava da će ponovna kriminalizacija klevete u Republici Srpskoj imati nesagledive posljedice po sve građane, koji bi mogli biti krivično gonjeni zbog javno izgovorene javne riječi. Ukoliko Narodna skupština RS usvoji Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika RS koji će se u utorak naći pred poslanicima, stvorit će se mogućnost za pokretanje krivičnih postupaka kako protiv novinara, aktivista i opozicionih političara koji javno istupaju, tako i protiv svih građana koji iznose svoje stavove na društvenim mrežama i drugim javnim mjestima.

Bez obzira na činjenicu da su vlasti odustale od drakonskih novčanih kazni koje je predviđao nacrt ovog zakona, TI BiH upozorava da će sa ovakvim nivoom uticaja politike na pravosuđe, postojati brojne mogućnosti pritisaka na pojedince koji su samo iznijeli drugačije mišljenje. Svi građani protiv kojih se budu vodili krivični postupci zbog iznesene javne riječi mogu se suočiti sa policijskim pretresima, oduzimanjem ličnih dokumenata, ograničavanjem slobode kretanja, a neće moći konkurisati na bilo kakvom javnom konkursu sve do okončanja krivičnog postupka. Takođe treba istaći da će usvajanje ovakvih izmjena Zakona stvoriti brojne prepreke za rad medijskih kuća u cijeloj BiH, što će dovesti do cenzure i autocenzure medija te do daljeg ugrožavanja rada novinara.

To su samo neke od posljedica koje nosi kriminalizacija klevete zbog čega se i u mišljenju OSCE-a koje je dostavljeno narodnim poslanicima u materijalima, vlasti pozivaju da se uzdrže od sankcionisanja javne riječi kroz sistem krivičnog pravosuđa, uključujući sankcionisanje putem kriminalizacije klevete.

Uprkos brojnim upozorenjima novinara, organizacija civilnog društva i međunarodne zajednice, uključujući i reakcije izvjestilaca Ujedinjenih nacija, Evropske uniju, Vijeća Evrope i brojnih drugih, vlast ne odustaje od stvaranja zakonske pretpostavke za otvorenu represiju nad građanima koji iznose drugačije mišljenje. Ignorisanje svih ovih upozorenja pokazuje da je fingiranje javne rasprave u proteklom periodu isključivo bilo u funkciji stvaranja privida učešća javnosti u donošenju odluka i da se sve odluke donose izvan institucija i demokratskih procedura.